

# Ensamkommande i medierna – före och efter flyktingkrisen 2015

Paul Frigyes\*

Under flyktingkrisen 2015 blev det plötsligt vanligare att medierna publicerade nyheter med unga ensamkommande som bedrägliga, våldsamma och sexuellt hotfulla. Frågan är om det uttryckte ett nyvunnet tillstånd av sund medial mångfald eller var en överdriven reaktion på tidigare undantryckt populism.

Omvälningen skedde samtidigt som internationella och svenska medier tyckte sig identifiera en kris för den svenska identiteten och dess humanitära konsensus.

Jo, vi har nog en allmän känsla för Tvärvändningen hösten 2015. Över en natt förändrades den allmänna synen på migrationsfrågor drastiskt i Sverige, i både kanslihus och koja. Bakgrunden är välkänd: det var året då 163 000 personer sökte asyl i Sverige, varav 35 000 ensamkommande unga. När flyktingvägen

---

\* Paul Frigyes är journalist och författare, sedan 2012 bosatt i Malmö, fil kand i statsvetenskap 2015, mastersexamen i statsvetenskap 2017 (Lunds universitet), avslutar våren 2019 KPU-examen på Stockholms universitet.

kulminerade med 10 000 i veckan i september 2015 möttes den först av en våg av sympati och humanitär mobilisering. I början av september publicerade medier bilden av pojken Alan Kurdi som hittats drunknad på en strand i Turkiet. Den gav stort gensvar. I Malmö sattes ”Refugees welcome”-skyltar upp och fältmässiga mottagningsstationer inrättades, ofta med hjälp av ideella insatser. Mobiliseringens höjdpunkt kom med konserten ”Hela Sverige skramlar” på Globen i Stockholm den 29 september. Från scenen proklamerades att stödet för de flyende nu inte fick tappa fart, utan växa uthålligt.

Men konserten blev i stället kulmen på ett stöd som redan i oktober vändes till skepsis. I september 2015 hade 44 procent av svenska folket uppgett att de tyckte att Sverige skulle ta emot fler flyktingar. I Ipsos oktoberundersökning hade siffran sjunkit till 26 procent. Detta var heller inget uttryck för en tillfällig vändning. Siffror från SOM-institutet i 2016 års mätning kom senare att visa att andelen som tyckte att det var en ”dålig idé att ta emot färre flyktingar” (alltså en slags mått på invandringsvänlighet) – som hade stigit stadigt sedan 2004 – efter flyktingkrisen rasat från 37 till 24 procentenheter. Nivån kvarstod även 2017.

I november 2015 proklamerade regeringen sin nya, strama flyktingpolitik. Samtidigt vändes världens blickar mot Sverige. Själv fick jag i november 2015 middagsbesök i Malmö av reportern James Traub från tidskriften *Foreign Policy* i USA, som var i Sverige för att bevittna det han och andra såg som en nationell kris för den svenska identiteten. Jag skjutsade honom runt i staden, och på ett kafé i Rosengård gjorde den

gänglige intellektuelle amerikanen i trenchcoat försök att etablera spontan intervjukontakt med några lika förvånade som moltysta somaliska invandrare. Vad vill denne påflugne pratvarn oss?

Traub hade större framgång med landets officiella företrädare och i februari 2016 publicerades artikeln ”The Death of the Most Generous Nation on Earth”, som cirkulerade flitigt i svenska sociala medier våren 2016, som en slags sammanfattning av Sverige-bilden sedd utifrån.

Man kan ifrågasätta om Traubs dystopiska text om ett svenskt sammanbrott – en kapitulation inför verkligheten – är rättvisande, men den fångade nog rätt väl Sveriges identitetskris i synen på flyktinginvandring. Det hade länge funnits en bred och möjligen något sammanbiten politisk enighet om en generös migrationspolitik, dels motiverad av liberala värden om den fria rörlighetens nytta för ekonomi och tillväxt, dels av ideal om internationell solidaritet. Och plötsligt brakade allt ihop.

Under omvälvningen 2015 spelade medierna en central roll – för vi lever i en verklighet som är både medierad och medialiserad (Strömbäck & Esser, 2014). Medierad, för att samtidens skeenden och maktutövning förmedlas via medierna. Men även medialiserad, för att politiker och andra offentliga aktörer agerar på ett sätt som anpassas till mediernas spelregler och möjliga konsekvenser. Medierna har också i högsta grad varit aktörer i flyktingkrisens gestaltning. I Expressens stora mobiliseringsreportage den 4 september 2015 intervjuades en rad kändisar, bland annat författarinnan Katerina Janouch. Hon citerades

med att vi bör hjälpa flyktingarna både i Sverige och i hemländerna, och hon sade sig också ge pengar till flera hjälporganisationer. Senare, efter en omvälvande och uppmärksam intervju i tjeckisk media där hon skarpt fördömt Sveriges invandring intog Janouch istället en roll som koryfé för konfrontativ kritik mot asylinvandringen. Samma person, men i skilda roller.

Men i vilken mån syntes tvärvändningens förlopp i den rapporterade journalistiken? För att studera det ville jag inom ramen för en masteruppsats på Lunds universitets statsvetenskapliga institution 2017 studera hur ensamkommande gestaltades i medierna. Denna grupp var synnerligen lämplig för användning i en kvantitativ innehållsanalys. Dels eftersom ordet ensamkommande i princip enbart används i artiklar om unga flyktingar och därför utgör ett välfungerande sökbegrepp, men också för att de ensamkommande betraktats som särskilt skyddsvärda, och därmed kan ses som symbolgestalter för flyktingmottagandets humanitära gestaltning.

I ”From Orphans to Offenders” undersökte jag hur ensamkommande porträtterades i svenska mediers nyhets- och reportagejournalistik under de 24 månaderna 2014-07-01–2016-06-30. Studien bygger på så kallad framing-teori som studerar hur ämnen gestaltas och ges mening för publik (de Vreese, 2005, Shah, Domke & Wackman, 2001). Det som studerades här var rapporterade journalistik, med sina ambitioner om opartiskhet och ibland även neutralitet, för att spåra tecken på perspektivskiftet. Även journalistik med opartiska, svalt rapporterade ambitioner hand-

lar i grunden om sållning av ämnen, perspektiv och källor som mediehuset anser vara relevanta. Denna studie undersökte därmed inte explicita åsikter, utan implicita gestaltningar.

## **Metod**

Min personliga hypotes var att de ensamkommande i samband med flyktingkrisen kom att omges med alltmer negativa nyheter, och att andelen medkännande, humanitärt präglade artiklar minskat skarpt i medierna. För att få geografisk och politisk spridning samt inkludera både kvälls- och morgonpress valde jag ut fem större tidningar: Svenska Dagbladet (oberoende moderat, Stockholm), Sydsvenska Dagbladet (oberoende liberal, Malmö), Göteborgs-Posten (liberal), Aftonbladet (oberoende socialdemokratisk, Stockholm) och Expressen (oberoende liberal, Stockholm). Via Retriever sökte jag alla artiklar med ordet ”ensamkommande”, och av de cirka 2 500 artiklar som mötte en rad uppställda kriterier (avseende t ex längd, fokus och karaktär) återstod 978.

Dessa kategoriserades med utgångspunkt från kategorier hämtade från tidigare studier om framning av flyktingfrågor (Caviedes, 2015, Greussing & Boomgarden, 2017).

1. Dels sorterades artiklarna in i tillhörighet till någon eller några av åtta icke-exklusiva teman: boende, mottagning, säkerhet, kriminalitet, ekonomi, humanitarism, bakgrund/offer samt arbetsmarknad.

2. Dels sorterades de in i fem dikotoma kategorier:
  - o Huvudsakligen etisk eller huvudsakligen ekonomisk/administrativ.
  - o Huvudsakligen stödjande eller huvudsakligen icke-stödjande (även neutrala).
  - o Ensamkommande citerad eller icke-citerad.
  - o Ensamkommande namngiven eller anonym.
  - o Humanitär aktivist eller SD-politiker som källa.
3. Slutligen kategoriserades de ensamkommande i varje artikel i en av fyra roller:
  - Offer, förövare/bedragare, nybyggare eller obestämt/otydligt.

Vid innehållsanalysen fäste jag speciell vikt vid de narrativ som etablerades i rubriker och ingresser. Tidigare medieforskning har visat att dessa element har en avgörande vikt för förmedling av gestaltningens huvudbudskap (Ecker & al, 2014). Löpsedlar, rubriker och ingresser kan till och med förmedla budskap som är dominanta även om de motsägs av brödtextens faktaframställning. (Löpsedeln om politikern Gudrun Schymans medverkan i en ”erotisk film” är ett sådant exempel, där Expressen fälldes för förtal, trots att artikelns brödtext klart beskrev en relationsfilm.)

Vad kunde man då utläsa av studiens resultat, efter att de kodats i grafer med absoluta och relativa fördelningar?

Många av resultaten visade förstås sådant som var väntat.

Jämfört med andra månader var humanitära teman flest i september 2015, och det var också den månad då

temat bakgrund/offer var vanligast. Flest totalt antal artiklar om ensamkommande publicerades i oktober 2015, en månad då graferna om ekonomi och mottagning toppade. I januari och februari 2016 uppmärksammades några incidenter med ensamkommande i samband med brott, och dessa månader blev toppmånader för temat kriminalitet. Frågor om säkerhet var flest i oktober 2015 och januari–februari 2016.

När jag påbörjade studien hade jag personligen en föreställning om att mediebilderna av ensamkommande under flyktingkrisen gick från primärt etiska perspektiv till perspektiv som betonade materiella och ekonomiska frågor. Någon kollaps i artiklar med etiska perspektiv visade det sig dock inte ha varit frågan om. Högst andel etiska i förhållande till materiella/administrativa frames fanns i juli 2015 (84 mot 16 procent) men fördelningen över hela mätperioden visade ingen tydlig trendförändring (dock ska här betänkas att artiklar som räknades som etiska inte bara var de där ensamkommande var ”goda” utan även där de var moraliskt klandervärda).

Än mer slående var att andelen artiklar som hade vinklar tillhörande kategorierna humanitarism och bakgrund/offer alls inte försvann efter vändningen i oktober 2015. De förekom under 2016 i relativt stabila proportioner till det totala antalet artiklar om ensamkommande. Antalet artiklar med vinklar tillhörande dessa två kategorier till och med ökade något i takt med att totala antalet artiklar om ensamkommande ebbade ut mot slutet av mätperioden.

Vad gäller artiklar som generellt hade en stödjande (supportive) karaktär till ensamkommande, visade det sig att andelen sådana var större under den första hälften av de 24 uppmätta månaderna jämfört med den andra. Andelen artiklar med stödjande perspektiv var alltså tydligt men inte dramatiskt lägre under perioden efter att flyktingkrisen brutit ut.

Hållfastheten i denna tendens stärks också av att artiklar med namngivna och citerade ensamkommande inte försvann med flyktingkrisen. Själv hade jag trott att artiklar med de ensamkommande som aktiva subjekt, med namn och citat, hade minskat kraftigt efter hösten 2015. Så var det inte alls, tvärtom stod sig andelen artiklar med namn och citat väl i proportion till totalen även under våren 2016.

Det framkom vidare att några teman som tidigare behandlats ytterst sparsamt fick en betydande närvaro i medieutbudet. De tio månaderna fram till april 2015 fanns bara nio artiklar med ”ekonomi” som tema. Under de följande 14 månader fanns 88. Till stor del handlade det om texter (framför allt i SvD) som tog upp höga vinster i bolag som drev flyktingboenden.

Kriminalitet var ett annat tema som bara figurerade i totalt 19 artiklar under den första hälften av mätperioden, och i andra hälften hela 169. Här är givetvis den stora frågan om detta berodde på en faktisk ökning av sådana händelser, eller om händelserna även förekom tidigare, men att medierna då undvek temat.



## Ensamkommandes roll

Den kanske mest talande grafen var dock den som jämförde den relativa andelen artiklar med olika huvudroller för de ensamkommande. Här fanns fyra kategorier: offer (passiv), bosättare (med planer/aktiviteter), förövare/bedrägliga samt oklar/ospecificerad.

Under de första 14 månaderna av mätperioden, fram till september 2015, registrerades bara sju artiklar där ensamkommande framställdes som förövare/bedrägliga. Under de följande månaderna syntes hela 97 artiklar med ensamkommande i denna roll.

Teman med gestaltning som förövare/bedrägliga handlade om behovet av åldersbestämningar, sexuella ofredanden på simhallar, våldtäkt, rån, kränkningar och ett fall av knivhuggning. I en del fall handlade det inte specifikt om flyktingbarn, utan ensamkommande ynglingar från norra Afrika, som levde i en utsatt och kriminell livsstil i Sverige.

Denna dramatiska ökning kan som jag ser det ha flera möjliga orsaker.

För det första kan den kraftiga ökningen av anlädande ensamkommande i sig ha lett till att den faktiska brottsligheten i gruppen plötsligt hade växt, kanske på grund av ett ansträngt mottagningssystem med stressande livsvillkor.

För det andra kan medierna i samband med flyktingkrisens allmänna utmaningar ha sensibiliserats för föreställningen om ensamkommande som ett samhällsproblem, och valt att beskriva det för att möta en publik efterfrågan.

För det tredje kan de faktiska problemen ha funnits tidigare och då valts bort, men etablerats som perspektiv efter att flyktingkrisen hade legitimerat temat som relevant frame.

För det fjärde kan en del av ökningen förklaras av några enstaka, grova brott och uppmärksammade händelser med stort allmänintresse, vilka följdes upp med olika vinklar och i olika sammanhang.

Förklaringarna är alltså antingen A) En verklig brottsökning, B) ett nyidentifierat läsarbehov av folkberättelse, C) ett nyidentifierat samtidsproblem eller D) spin-off-effekt av några få spektakulära fall. Givetvis är en kombination möjlig, men sannolikt är någon av förklaringarna dominerande.

Klart är i alla fall att några uppmärksammade sådana händelser fick spridningseffekter i sociala medier och i opinionsbildande texter i traditionella medier och på bloggar.

Vad gäller tillhörighetskategorin förövare/bedragare bör det påpekas att frame-analysen inte säger något om sanningshalten eller ens vinklingen i artiklarna vad gäller skuldbördan. Att ta upp själva problematiken – även om den explicit avfärdas – utgör en frame som medverkar till att skapa en bild av ”vad problemet gäller”. Detta är den subtila men effektiva verkan på publiken själva urvalet av perspektiv har. Publicerade artiklar som för fram anklagelser om en fråga medverkar till att generera relevans för själva frågeställningen. Fallet med t ex ålderstester av ensamkommande kan ha fungerat på detta sätt. En ansevärd andel av artiklarna om ålderstester förmedlade kritik av testernas säkerhet, men i och med att frågan ventilerades närdes

också tvivel på sanningshalten i de ensamkommandes angivna ålder. Formellt balanserad och rättvisande journalistik kan sanktionera en frågeställning bara genom att följa upp ett tema.

Det bör här också påpekas att det inte nödvändigtvis är problematiskt att invandringen i medierna generellt framställs som problem. Invandringen till Sverige har under denna tid dominerats av flyktinginvandring (och anhöriginvandring) och själva flykten i sig är ett smärtsamt, problematiskt fenomen. Hela asyltagstiftningen handlar om att förföljda, utarmade och drabbade människor söker hjälp och skydd att de i första hand flyr från något ont (*push*), inte till något gott (*pull*). Om flyktingarna i första hand drevs av *pull* skulle en medial beskrivning av ett sådant ”hoppfullt nybyggartema” strida mot själva flyktingnarrativets legitimitet. Men om medierna bekräftar flyktinginvandringens legitimitet och asylrättens applicerbarhet blir en logisk konsekvens också dominans av en gestaltning med ett problemorienterat perspektiv.

Om beskrivningen av asylinvandringen haft ett större inslag av nybyggarkaraktär, alltså historier om initiativrika människor som söker skapa ett bättre liv i Europa, skulle medieberättelserna mer naturligt knytas till hopp, framtidsplaner och möjligheter.

## **Begreppet ensamkommande**

En annan indikation på den förändrade diskursen i de svenska medierna är vilka följeord ensamkommande knutits till. En sökning av alla tryckta medier samt SVT/SR visade att ordparen ensamkommande

barn och ensamkommande flyktingbarn steg fram till november 2015, och minskade när flyktingvågen ebbade ut. Begreppen ensamkommande flyktingungdomar eller ungdomar steg emellertid gradvis från 2014 och peakade i samband med den flitiga brottsrapporteringen i februari 2016. Det är förmodligen en rimlig språkanpassning till de ämnen som kraftigt exponerades dessa månader. Mer intressant är däremot att begreppet ensamkommande ungdomar under hela 2016 (utom augusti) *stannade kvar på den förhöjda nivå som rådde under krismånaderna*. Begreppet ensamkommande ungdomar hade då alltså etablerat sig i medierna. Delvis kan det vara en följd av att barn per automatik blir ungdomar med tiden, men rimligen speglar det även en förändrad medierad föreställning om de ensamkommandes roll, från barn (som är skyddsvärda) till ungdomar (som kan vara problematiska).

Förändringarna i opinionen under hösten 2015 antydde att folket var mottagligt för medialiserade och känslomässigt laddade berättelser om verkligheten, med bilden av den döde pojken Alan Kurdi på stranden som symbol. Den utbredda mediala mobiliseringen av medkänsla som gestaltades i september 2015 visade sig dock vara föga beständig. Opinionens snabba omsvängning dessa månader – trots mediernas humanitära retorik – kan tjäna som ett nyttigt korrektiv till den spridda föreställningen om mediernas allomfattande makt. Föreställningar om mediernas massiva inflytande överdrivs ofta av den enkla anledningen att i ett samhälle där politik kanaliseras genom medierna är det lätt att förväxla politiska förlopp med

dess gestaltning i medierna. Och mediernas makt må vara stark över agendan, alltså vilka ämnen vi bryr oss om, men inte nödvändigtvis över våra åsikter och slutsatser i dessa ämnen.

## **Symboliska berättelser om samtiden**

Så långt alltså studiens faktiska resultat och dess avgränsade perspektiv.

En svaghet för en sådan här kvantitativ innehållsanalys är emellertid att dess resultat inte behöver vara representativa för mediediskursen i sin helhet.

De stora, förklarande skeendena i en fråga kan utspela sig i ett bredare sammanhang. Trots allt kan tio nyhetsartiklar i lokalpress med administrativ prägel, (till exempel om brist på utbildningsplatser) få klart mindre känslomässig resonans och betydelse än en enda stort uppslagen och dramatiskt iscensatt rapportering om ett mord eller våldtäkt. Den upplevda dramatiska förändringen i diskursen torde enligt min bedömning också framför allt ha orsakats av det nya tonläget i texter utanför den rapporterade journalistiken.

Under research och datainhämtning kunde jag se att ledarsidorna i de tidningar jag studerade under 2015–2016 fick ett ökat inslag av analyser och kolumner som i mer kritiska och problematiserande ordalag täckte ämnen om såväl ensamkommande som asylsökande generellt. Ivar Arpi i Svenska Dagbladet, Alice Teodorescu i Göteborgs-Posten och Anna Dahlberg i Expressen var några opinionsbildare som ofta tog upp kritiska vinklingar, medan Sydsvenska Dagbladets och Aftonbladets ledarsidor behöll sin hävd-

vunna, mer flyktingvänliga karaktär. Till detta kom en hårdare ton att synas i sociala medier, på expertbloggar och bland fristående opinionsbildare och politiker, där t ex Tino Sanandaji, Ann Heberlein och riksdagsmannen Hanif Bali (M) framträdde med kritik mot migrationspolitiken.

Vad gäller den bredare diskursen om ensamkommande och asylsökande under denna tid bör några exempel nämnas som fick spridning i sociala medier, och som sannolikt fick starkt symbolvärde.

- I november 2015 skadades fyra pojkar vid ett knivbråk på ett flyktingboende för ensamkommande i Alingsås.
- I ett HVB-hem för ensamkommande i Mölndal i januari 2016 knivskars en 22-årig kvinna i personalen till döds av en ensamkommande.
- Under 2014-2016 förekom en rad artiklar om nordafrikanska gatubarns kriminella liv i Sverige.
- Nyårsfirandet i Köln och We are Stockholm-festivalen. Den 1 januari 2016 rapporterades att det under nyårsfirandet i centrala Köln i Tyskland hade förekommit omfattande övergrepp på kvinnor av män med utomeuropeisk bakgrund. Genklangen i sociala medier var omfattande och incidenten följdes upp i Sverige av en infekterad debatt om ofredande gäng på musikfestivalen ”We are Stockholm” i augusti 2015, där ensamkommande pekats ut. Den 13 januari 2016 publicerade Expressen ett reportage om händelserna, som kom fram till att fyra av de 36 anmälda förövarna var från Afghanistan.

Avsevärd betydelse fick också P1:s julserie 2015, betitlad Föregångslandet, där ett avsnitt, ”De desillusionerade humanisterna”, tog upp temat med att ensamkommande skickats till Sverige av sina föräldrar, och att personal på flyktingboenden upplevde det tabu att tala om detta av rädsla för att stämpas som rasister. Programmet fick genklang i sociala medier och på ledarsidor, men även kritik för den ”nya” bild som därmed sanktionerades av ett public service-medium.

Det som gör dessa publiceringar värda att nämna var att de gav eko i traditionella och sociala medier i en omfattning som inte speglas i resultaten från min studie av rapporterade journalistik, men som medverkade till att de ensamkommandes vandel kom att ställas i en ny dager.

Rent allmänt blev debatten i medierna under de 24 månaderna tydligt mer polariserad och hetlevrad i frågor som inte primärt gick mellan vänster-höger, utan mellan liberala och restriktiva hållningar i migrationsfrågor. Skiftet bekräftades också i SOM-institutets årliga opinionsmätningar 2016 och 2017. Den typen av journalistiska granskningar, där folk med utländsk bakgrund pekas ut och misstänkliggöras har numera blivit en återkommande och etablerad berättelse i svenskt medieutbud. I augusti 2018 gjorde Uppdrag granskning i SVT ett stort reportage där rubriken var statistik som visade att 58 procent av dömda våldtäktsmän var födda utomlands, vilket genererade en starkt känsloladdad och polariserad följddebatt, vilket är vanligt med denna typen av postulat i riksmedier.

Min huvudsakliga slutsats i ”From orphans to offenders” är att Sveriges medier under kort tid gick

från ett "single-frame-narrativ" till ett "multiple-frame-narrativ". Tvärtemot mina inledande antaganden sjönk andelen positiva och medkännande artiklar om ensamkommande inte dramatiskt. Däremot tillkom sedan hösten 2015 negativa frames om kriminalitet, övergrepp och våld, men även om ekonomi, som tog plats i rapporteringen om ensamkommande. Denna synbart motsägelsefulla kombination är möjlig om andelen artiklar som inte var positiva och medkännande oftast var neutrala i början av perioden, men där denna icke öppet medkännande andel senare gav utrymme för olika explicit negativa perspektiv. För att förtydliga fenomenet maximalt med ett vardagligt språk: I början var man antingen snäll eller neutral, i slutet var man antingen snäll, neutral eller kritisk. En så förenklad sammanfattning är dock farligt nära gränsen av vilka slutsatser som har stöd i empirin, en artikel kan t ex handla om kriminalitet eller anklagelser om brott och samtidigt präglas av medkänsla och dessutom ha en etisk prägel.

Vill man vara välvillig kan man säga att mediebevakningen gått in i en fas av mångfald, där fler motstridiga perspektiv får ta plats, utan att medkänslan försvunnit.

Är man mer kritisk kan man ifrågasätta det sätt på vilket mediernas bärande gestaltningar tog form, både före krisen, då frågor om problem rörande asylinvandringens tillämpning, begränsningar och utmaningar sällan syntes, och efter krisen, då sådana teman gavs betydande utrymme.



Dock är min personliga bedömning att den stora, avgörande förändringen i den mediala retoriken skedde i krönikor, på ledarsidor och annan åsiktsjournalistik samt i sociala medier. Inte för att det skarpare tonläget i traditionella medier i sig avgjorde vad opinionen hade för åsikter, men för att det pekade ut vilka narrativ samtidsdebatten stod kring.

För att citera Bernard Cohen, pionjär inom teorin om mediernas roll som agendasättare (1963): *”The press may not be successful most of the time in telling people what to think, but it is stunningly successful in telling them what to think about.”*

Det är lätt att bli besviken över att ett land som ofta påstås ha en pragmatisk tradition gett så pass stort utrymme åt känsloladdad retorik och alarmistiska poser i migrationsfrågor stället för att behandla dem i termer av praktiska lösningar och diskussion om hur man anpassar lagstiftning till en ny verklighet. Kanske är grundproblemet rentav att medierna före de sociala mediernas ankomst inte primärt haft en renodlad roll som arena för praktisk politiskt problemlösande, utan i stor utsträckning själva agerat som sociala medier, genom att fånga upp, gestalta, dramatisera och förenkla aktuella strömningar. Därigenom har de behållit sin relevans och attraktionskraft. När förenklingarna och dramaturgin alltmer iscensätts i sociala medier borde kanske de traditionella mediernas uppgift handla mer om tydlighet, sammanhang, sakfrågor och pragmatiska strategier.

Men det är svårt att sänka megafonen inför ett folkhav med lyfta högafflar.

## Referenser

- Caviedes, Alexander (2015), An Emerging "European" News Portrayal of Immigration?, *Journal Of Ethnic & Migration Studies*, 41, 6, pp. 897–917.
- Cohen, Bernard C (1963), *The press and Foreign Policy*, Princeton: Princeton University Press.
- Demker, Marie (2013) *Svensk migrationspolitisk opinion 1991–2012*, Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs Universitet.
- Demker, Marie (2016) Allt starkare polarisering och allt lägre flyktingmotstånd i *Ekvilibrium*, SOM-undersökningen 2015, SOM-rapport nr 66 Jonas Ohlsson, Henrik Ekengren Oscarsson och Maria Solevid (red), Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs Universitet.
- Ecker, Ullrich K. H.; Lewandowsky, Stephan; Chang, Ee Pin; Pillai, Rekha (2014) The effects of subtle misinformation in news headlines. *Journal of Experimental Psychology: Applied*, Vol 20(4), Dec 2014, 323–335. Washington D.C.: American Psychological Association.
- Ekengren Oscarsson, Henrik & Bergström, Annika (red.) *Svenska Trender 1986-2015*, (2016) Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs Universitet;
- Ekengren Oscarsson, Henrik, (2017) *Trenduppdateringar av nyckeltal*, Göteborg: SOM-institutet vid Göteborgs Universitet.
- Entman, Robert M. (2004). *Projections of power: Framing news, public opinion, and U. S. foreign policy*. Chicago: University of Chicago Press.

- Goffman, Erving (1974). *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*, NY: Harper & Row.
- Greussing, Esther & Boomgarden, Hajo G. (2017) Shifting the refugee narrative? An automated frame analysis of Europe's 2015 refugee crisis *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 1(26): Routledge.
- Iyengar, Shanto, Peters, Mark, & Kinder, Donald (1982). "Experimental demonstrations of the 'not-so-minimal' consequences of television news programs. *American Political Science Review* 76(4): 848–858.
- McCombs, Maxwell E. (2004). *Setting the agenda: The mass media and public opinion*. Cambridge, UK: Polity Press. McCombs' retrospective on the emergence of agenda setting theory.
- McCombs, Maxwell E. (2005). A look at agenda-setting: Past, present and future. *Journalism Studies* 6: 543–557.
- McCombs, Maxwell E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly* 36(2): 176–187.
- Shah, Dhavan V., Domke, David & Wackman, Daniel B. (2001). The Effects of Value-Framing on Political Judgement and Reasoning. I Stephen D. Reese , Oscar H. Gandy Jr & August I Grant (red.), *Framing Public Life. Perspectives on Media and our Understanding of the Social World* (p. 227–243), Mahwah. Laurence Erlbaum Associates.
- Strömbäck, Jesper (2008), Four Phases of Mediatization: An Analysis of the Mediatization of Politics. *International Journal of Press/Politics* 13 (3): 228–246.

- Strömbäck, Jesper & Esser, Frank (2014), *Mediatization of politics, Understanding the transformation of western democracies*, New York: Palgrave Macmillan;
- Vliegthart, Rens & Roggeband, Conny (2007) *Debate on Migration in the Dutch Parliament and Media, 1995–2004*.
- de Vreese, Claes H. (2005). News Framing: Theory and Typology. *Information Design Journal + Document Design*, 13, 48–59.